

ת"פ 62059/03/14 - מדינת ישראל נגד חיים עוזר וינברג

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 62059-03-14 מדינת ישראל נ' וינברג

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

חיים עוזר וינברג

הנאשם

גזר דין

הרקע:

הנאשם הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, ב-14 עבירות של סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 + 19א לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג - 1973, 4 עבירות של הספקת סם מסוכן לפי סעיפים 13 + 19א לפקודה האמורה, 4 עבירות של ניסיון לעסקה אחרת בסם לפי סעיפים 13 + 19א לפקודה הנ"ל וסעיף 25 לחוק העונשין תשל"ז - 1977, עבירה אחת של שידול לסחר בסם מסוכן לפי סעיפים 13 + 19א לפקודה הנ"ל בצירוף סעיף 30 לחוק העונשין תשל"ז - 1977, ועבירה אחת של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א) + (ג) רישא לפקודה הנזכרת.

כתב האישום המתוקן בשנית, בעובדותיו הודה הנאשם במסגרת הסדר הטיעון, כולל 21 אישומים. על פי המפורט בהם, בתמצית, במהלך השנים 2012 - 2014 מכר הנאשם למעלה מ-14 פעמים סם מסוכן מסוג חשיש או קנביס, בכמויות שונות וללקוחות שונים, בתמורה שנעה בין 20 ₪ לבין 600 ₪. בנוסף, ב-4 מקרים סיפק הנאשם סם מסוג חשיש, בכמות שאינה ידועה, ללא תמורה. כמו כן, הנאשם ביצע עסקאות אחרות בסם, שבאו לידי ביטוי בניסיון לסחר בסם מסוג חשיש, או בסירוב למכור סם בכמות שהתבקשה ממנו, אלא בכמות גדולה יותר. בנוסף, הנאשם רכש באמצעות אחר 2 פלטות חשיש בסכום של 4,000 ₪ כל אחת, הציע לקטין למכור בעבורו פלטת חשיש והחזיק בסם מסוג חשיש במשקל של 42.5962 גר' נטו, בסכין יפנית ובמברג.

תמצית טיעוני הצדדים:

המאשימה מבקשת להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך שנתיים, מאסר על תנאי וקנס.

לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם לכלל מעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין 4 שנות מאסר לבין 6 שנות מאסר. לעמדתה, לאור ריבוי העבירות שביצע הנאשם יש להעדיף את שיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותיו האישיות.

בהתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בעברו הפלילי הנקי ובהליך הטיפול בו השתתף בהצלחה, סבורה המאשימה כי העונש המתאים לו חורג לקולה ממתחם העונש ההולם לו טענה, ולכן היא מבקשת להטיל עליו עונש מאסר למשך שנתיים בלבד, כאמור.

ההגנה מצדה מבקשת לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולהטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף של 300 שעות, מאסר על תנאי וצו מבחן למשך שנה וחצי. לחילופין, אם בית המשפט יחליט שיש להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל, מבקשת ההגנה כי זה ירוצה בדרך של עבודות שירות.

בטיעוניו הדגיש הסנגור כי מדובר בנאשם אשר נסיבותיו האישיות הן "סופר חריגות", כלשונו. הסנגור ציין כי הנאשם צעיר, אשר ביצע את העבירות קרוב לגיל 18, ניתק את הקשר ממשפחתו וחי ברחוב. הוא עבר הליך טיפולי בהצלחה רבה כל כך, עד שהוא מצוי היום במקום אחר לחלוטין, ואין סכנה שיחזור לסורו. לנוכח זאת טען כי אין הצדקה להטיל עליו עונש מאסר, לקטוע את ההליך הטיפולי, להחזיר את הגלגל אחורה ולהוריד לטמיון את ההשקעה הרבה שהושקעה בו במשך 3 שנים.

הנאשם בטיעוניו ציין כי ניתק את הקשר עם משפחתו מאז מלאו לו 12 שנה. הוא חי בגפו, לומד באוניברסיטה הפתוחה ומקיים עסק קבלני המעסיק 20 עובדים.

תסקיר שירות המבחן:

שירות המבחן ליווה את הנאשם פרק זמן ממושך, עוד במסגרת הליכי מעצרו. התסקיר שנערך בעניינו מרשים מן הפן השיקומי, ומתאר נסיבות חריגות, יוצאות דופן ומטרידות ביותר בכל הנוגע לנסיבותיו האישיות של הנאשם ולסיבות אשר הביאו אותו לבצע את העבירות.

מהתסקיר עולה כי הנאשם הינו צעיר כבן 20, הנושא על גבו חסכים רגשיים משמעותיים וטראומות מעברו. הנאשם ניתק את הקשר עם משפחתו, המנהלת אורח חיים חרדי אדוק, בהיותו כבן 14 בלבד. עוד קודם לכן, בהיותו כבן 13, סולק מביתו מספר פעמים ונאלץ ללון על ספסל ברחוב. כילד הוא שוטט ברחוב, רעב ללחם ולן על ספסלים או בישיבות שהסכימו לאפשר לו זאת. הנאשם ניהל אורח חיים הישרדותי, פרנס וכלכל את עצמו מיוזמות שונות של תיווך ורוכלות, ובכלל זאת סחר בסמים בסכומים לא גבוהים. ניסיונות שנעשו לשלב את הנאשם בפנימיות, בארץ ובחו"ל, בהיותו כבן 15 וכבן 16 לא עלו יפה. כבר בגיל 13 החל הנאשם להתנסות בסמים, עסק בתיווך ובסחר בסמים לצורך הישרדות בתנאי הרחוב, וקיים קשרים עברייניים.

בהגיעו סמוך לגיל הבגירות הנאשם החליט לנתק את קשריו עם עולם הסמים, והתמקד בהקמת עסק חדש של מתן שירות לספקית אינטרנט. הוא נעזר בעורך דין שהחליט לאמצו ולתמוך בו, אולם נעצר בגין ביצוע העבירות בהן הורשע.

במסגרת הליכי המעצר הנאשם שוחרר לקהילה הטיפולית מלכישוע, שולב בה ביחידה לצעירים ושהה במסגרתה מעט

יותר משנה. חרף קשיים לא מעטים הסתיים ההליך הטיפולי בהצלחה, כאשר הנאשם עבר תהליך שינוי משמעותי ומעמיק. הוא למד לראשונה לנהל סדר יום וחיי שגרה, וכאשר התפנה מדאגה לצרכי הישרדות בסיסיים השכיל לנצל את ההזדמנות לטובת ההליך הטיפולי.

בהמשך שהה הנאשם בתנאים מגבילים בביתו של עורך הדין שתמך בו, ושולב בטיפול המשך ביחידה העירונית לטיפול בהתמכרויות. הנאשם התמיד להגיע למפגשים הקבוצתיים, אך לא נוצר עמו קשר טיפולי פרטני משמעותי. לכן הוחלט על דעת גורמי הטיפול ביחידה כי תוכנית השיקום תימשך במסגרת שירות המבחן. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם בעל מוטיבציה טובה להמשיך ולנהל את חייו באורח תקין ולהתקדם.

כיום מנהל הנאשם את חייו ללא שימוש בסמים, לומד, מתפרנס באופן חוקי וממשיך בטיפול קבוצתי במסגרת קידום נוער.

שירות המבחן ציין כי הנאשם נעדר עבר פלילי, נוטל אחריות מלאה על העבירות הרבות שביצע, ומגלה נכונות לשאת בעונש עליהן.

להערכת שירות המבחן, עונש מאסר, ולו בעבודות שירות, עלול למוטט את שיקומו של הנאשם, המקיים ומכלכל את עצמו ללא תמיכה ומקיים חיי שגרה תקינים. לעומת זאת, ענישה מקילה עשויה לתמוך בהליך השיקום שהנאשם עבר, ותאפשר לו להמשיך וליישם את אשר למד בקהילה בכל הנוגע לאחריות ולהתארגנות נכונה בחיי היום יום.

לאור האמור, וחרף חומרת מעשיו של הנאשם וריבוי העבירות שביצע, המליץ שירות המבחן להימנע מלהטיל עליו עונש מאסר. על פי המלצתו, ראוי להסתפק בענישה חינוכית אשר במסגרתה הנאשם יוכל לתרום לחברה כגמול על הנזקים שגרם לה במעשיו.

עדוּתו של עו"ד יונתן שיף:

במסגרת ראיות ההגנה לעונש נשמעה עדותו של עו"ד יונתן שיף. כעולה מעדותו, הוא הכיר את הנאשם עוד קודם למעצרו, וכבר אז זיהה אצלו רצון לשנות את דרכיו ולחיות חיים של אדם משכיל ומצליח. לאחר שהוא ומשפחתו הבחינו בכך שמשפחתו הביולוגית של הנאשם אינה בתמונה, הם נרתמו לעזרתו, וליוו אותו במשך חודשים ארוכים. על פי עדותו של עו"ד שיף, לנאשם משמעת עצמית מרשימה. במהלך החודשים הארוכים בהם שהה בביתו במעצר בית הוא השתלב יפה מאוד, כיבד את כללי הבית ואת אורח החיים הדתי של המשפחה, החל לעבוד ונרשם ללימודים באוניברסיטה הפתוחה.

דין ומסקנות:

בתי המשפט חזרו וציינו כי עבירות הסמים פוגעות פגיעה רעה בבריאותה של החברה ובציבור בכללותו. לא רק צרכן

הסם המתמכר לו נפגע ממנו, אלא גם משפחתו וסביבתו הקרובה. בנוסף, עבירות אלו גורמות לפגיעה בערכים חברתיים אחרים, שכן משתמשים בסמים מבצעים עבירות אחרות כדי לממן את צריכת הסמים.

זה מכבר קבע בית המשפט העליון כי:

"נגע הסמים אוכל באוכלוסייה שלנו בכל פה, והחברה הכריזה עליו מלחמת חורמה ומצפה שהעונשים שיגזרו על ידי בתי המשפט בשל עבירות סמים ישתלבו במאבק הכולל להדברת הנגע. עונש הולם למחזיקי סמים שלא לשימוש עצמי קרי: למשולבים במערך ההפצה - מכוון לקבוע בהכרת הכל את החומרה היתירה שאנו מייחסים להפצת הסמים, ולהרתיע עבריינים בכוח מלשלוח ידם בפעילות ההפצה. שתי תכליות מרכזיות אלו ניתן להשיג רק על ידי הטלת עונשים חמורים..."

(ע"פ 966/94 אמזלג נ' מדינת ישראל 10/12/1995)

מידת הפגיעה של עבירות הסמים בערכים החברתיים המוגנים נגזרת, בין היתר, מכמות הסם, מושא העבירה. כפי שקבע בית המשפט העליון:

"הענקת משקל למשקל הסם אינה בגדר שיקול זר או לא רלוונטי ... יוזכר כי החזקה שהסם אינו נועד לצריכה עצמית חלה כאשר מדובר בכמות סם של 0.3 גרם. נתון זה מהווה אינדיקציה למשמעות הכמות. בהקשר זה יש לזכור כי עבירות הסם שלא לשימוש עצמי, לרבות ייבוא, מכוערות הן בהיותן דומות לשילוח אש בשדה קוצים. לצערנו הנגע מגיע לכל פינה בחברה. אמת מידה זו של ההרס הטמון בסם מלמדת כי כמות קיצונית כזו של סם פוגעת בצורה קשה יותר באינטרס הציבורי. לכל גרם נוסף יש כתובת..."

(ע"פ 5741/11 סוארכה נ' מדינת ישראל 20/1/2013)

עוד יש לבחון את סוג הסם בו בוצעה העבירה. אף כי סחר בכל סם מסוכן פוגע פגיעה ממשית בערכים החברתיים המוגנים, הרי שמידת הפגיעה הולכת וגוברת ככל שמדובר בסמים קשים יותר (השוו: ע"פ 1654/16 שרר נ' מדינת ישראל 27/2/2017, בפסקה 9 לפסה"ד).

בענייננו, כמפורט לעיל, הנאשם מכר, סיפק וביצע עסקאות אחרות בסמים מסוג חשיש וקנביס בכמויות קטנות באופן יחסי ובתמורה שאינה גבוהה. באירועים הכרוכים בכמויות גדולות יותר של סם, הנאשם רכש את הסם או החזיק בו, ולא מכר או סיפק אותו.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות, כפי שצוין לעיל, חריגות ביותר, ויש בהן כדי להשליך באופן ניכר, ממשי ומהותי על מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע. הנאשם נקלע לחיי רחוב ונאלץ לקיים אורח חיים הישרדותי מגיל צעיר מאוד, עוד מילדותו, רק בשל בחירתו באורח חיים דתי שונה ממשפחתו. נסיבות בהן ילד בגיל 13 או 14 הינו חסר בית, נאלץ ללון על ספסלים ברחוב ובישיבות ולכלכל את עצמו, הינן מטרדות ביותר. נסיבות אלו מעוררות שאלות

קשות בכל הנוגע ליכולתן של רשויות הרווחה לזהות את מצוקותיהם של ילדים הנקלעים למצבים כה קשים, ולתת להם מענה הולם במועד. סבורני כי זכותה המוסרית של חברה לבוא בחשבון עם פרטיה, המפרים את הנורמות שנקבעו על ידה, נחלשת, כאשר הפרת החוק קשורה קשר הדוק לאי מילוי חובתה המוסרית של החברה לספק לילד צעיר את התנאים הבסיסיים ביותר ההכרחיים לקיומו.

לאור האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה, נראה לי כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל.

לצורך קביעת העונש המתאים יש להביא בחשבון, לטובתו של הנאשם, את הפגיעה שתיגרם לו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו ומהעונש שיוטל עליו. יש לתת את המשקל הראוי לכך שחלק מן העבירות בוצעו על ידי הנאשם בהיותו קטין (אישומים 18, 19, 20, 21 ו-22), ולכך שבמועד ביצוע העבירות האחרות היה הנאשם כבן 18 בלבד. כפי שנפסק:

"... בבואו של בית המשפט לקבוע את עונשו של נאשם שהוא בגיר צעיר, עליו לבחון האם ובאיזו מידה מתקיימים בו אותם מאפיינים של קבוצת הבגירים הצעירים ... בין היתר את קרבתו לגיל 18, ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי, ובגרותו. הכול כעולה מתסקיר המבחן שיוגש בפניו בטרם גזירת העונש ... דהיינו, הקלה בעונשו של בגיר צעיר לא תיעשה, אלא אם בית המשפט השתכנע על יסוד החומר המונח בפניו, כי מתקיימות בבגיר הצעיר אותן נסיבות מיוחדות העשויות להצדיק מתן הקלה מסוימת בעונשו - וזאת, במסגרת הכללים הקבועים בדין. ויודגש, "בגיר צעיר" אינו מעין "מונח קסם", המצדיק כשלעצמו הקלה בעונשו של נאשם המשתייך לקבוצת הגילאים המסוימת - אלא מדובר בקבוצת משתנים, אשר יש לבחון את המידה שבה הם מתקיימים בכל נאשם בגיר צעיר לגופו"

(עפ 2420/15 אברהם נ' מדינת ישראל 29/11/2015).

כאמור, בעת ביצוע העבירות היה הנאשם קטין או קרוב לגיל קטנות. התסקיר שנערך בעניינו מלמד כי עונש מאסר עלול לגרום לרגרסיה של ממש בשיקומו. יש להעניק אפוא לגילו הצעיר של הנאשם משקל לא מבוטל לצורך קביעת העונש המתאים לו.

עוד יש להביא בחשבון את עברו הפלילי הנקי של הנאשם, את האחריות שנטל על מעשיו, כמפורט בתסקיר שירות המבחן, ואת הודאתו אשר חסכה מזמנם של הצדדים, העדים הרבים המפורטים בכתב האישום ומשאבי המערכת.

להליך השיקומי המרשים שעבר הנאשם יש משקל מכריע בקביעת עונשו. הנאשם שהה בקהילה טיפולית במשך שנה, ועבר תהליך שינוי משמעותי ומעמיק. הוא חדל מלקיים אורח חיים הישרדותי, ובמאמץ ניכר החל לנהל חיי שגרה נורמטיביים, לרכוש השכלה, לעבוד ולפרנס את עצמו. לאור זאת, ובהתחשב בכך שהנאשם היה עצור מאחורי סורג

ובריח כ-5 חודשים, סבורני כי יש לסטות באופן ממשי לקולה ממתחם העונש ההולם, להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם ולהימנע מלהטיל עליו עונש מאסר נוסף.

הנסיבות יוצאות הדופן והמיוחדות ביותר המפורטות לעיל, מחייבות לטעמי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולתמוך בשיקומו של הנאשם ובחיי השגרה הנורמטיביים בהם החל. נסיבות חריגות אלה מצדיקות להימנע מלהטיל על הנאשם עונש אשר עלול להשחית את מאמציו עד כה, ואת המשאבים שהושקעו בו על ידי החברה, לאחר שסוף סוף זוהו המצוקות אליהן נקלע עוד מילדותו.

לאור האמור, ובשל כך שהנאשם מצוי בתחילת דרכו הכלכלית הנורמטיבית, אני סבור שיש להקל עליו גם בעניין שיעורו של הקנס שיוטל עליו.

אני דן אפוא את הנאשם לעונשים הבאים:

1. מאסר למשך 10 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, אם יעבור עבירת סמים מסוג פשע.
2. מאסר למשך 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, אם יעבור עבירת סמים מסוג עוון, או עבירה של החזקת סכין.
3. קנס בסך 2,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב 4 תשלומים חודשיים החל מיום 10/7/2017. אולם, אם איזה מן התשלומים לא יבוצע במלואו או במועדו תעמוד מלוא יתרת הקנס לתשלום מידי.
4. הנאשם יבצע 300 שעות שירות לתועלת הציבור כמוסכם עם שירות המבחן. שירות המבחן יוכל לשנות את מקום ביצוע העבודות, תוך מתן הודעה לבית המשפט.
- נאשם הוסברו משמעות הצו, מטרת השירות ופרטיו. הנאשם הוזהר כי אם לא ימלא כנדרש אחר צו השירות ישקול ביהמ"ש לבטל את הצו ולהטיל עליו עונש נוסף.
5. ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן במשך 18 חודשים מהיום. הנאשם ישולב בכל קבוצה טיפולית לפי שיקול דעת שירות המבחן ויבצע בדיקות לגילוי צריכת סמים ככל שיידרש על ידי שירות המבחן.

המוצגים יחולטו או יושמדו, על פי העניין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה סיוון תשע"ז, 19 יוני 2017.